

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

BNC-fiche Mededeling Europese Strategie voor AI in de wetenschap

Aanleiding

Op 8 oktober jl. publiceerde de Europese Commissie (CIE) de mededeling 'A European Strategy for Artificial Intelligence in Science Paving the way for the Resource for AI Science in Europe (RAISE)'. Voor nieuwe CIE-voorstellen wordt een fiche Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) opgesteld. Een BNC-fiche wordt via de Ministerraad (MR) aan de Tweede Kamer (TK) gestuurd. U krijgt nu het BNC-fiche voor akkoord, zodat het daarna kan worden doorgeleid naar de BNC op 19 november, de ambtelijke Coördinatie Commissie voor Europese integratie- en associatieproblemen (CoCo) op 25 november en de MR van 28 november.

Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord op het BNC-fiche en de verzending ervan via de MR aan de TK door het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ).

Kernpunten

- Europa moet meer ambitie tonen en een strategische en gecoördineerde aanpak hebben voor geavanceerd onderzoek op het gebied van AI (wetenschap voor AI) en de inzet van AI voor wetenschappelijke vooruitgang in alle disciplines (AI in de wetenschap) zodat Europa kan nastreven om een AI-continent te worden. Dit is belangrijk om de economische positie en concurrentievermogen te versterken.
- De Europese Commissie doet om die reden de mededeling met een voorstel voor een Europese strategie voor artificiële intelligentie (AI) in de wetenschap. De EU kan zo het voortouw nemen en daarbij vertrouwen op haar unieke sterke punten van uitmuntend onderzoek op verschillende gebieden en betrouwbare AI.
- Ook kondigt de Europese Commissie de lancering van een nieuw instrument voor AI-wetenschap in Europa aan, RAISE – de Resource for AI Science in Europe – een Europees virtueel instituut dat toptalent, rekenkracht, data en onderzoeksfinanciering voor AI samenbrengt. Dat gefinancierd zal worden uit het Horizon Europe Programma.
- Het BNC-fiche is voorzichtig positief over de strategie en bijbehorende acties voor RAISE, omdat het een goede stap is in een gecoördineerde en gefinancierde Europese aanpak door de Europese Commissie voor AI in de Wetenschap.

Onderzoek en
Wetenschapsbeleid

1 - Persoonsgegevens

Datum

13 november 2025

Referentie

55126530

Bijlagen

1. BNC-fiche Mededeling
Europese Strategie voor AI in de
Wetenschap

2. CIE-mededeling - A European
Strategy for AI in Science Paving
the way for the Resource for AI
Science in Europe (RAISE)

Intern OCW afgestemd

IB

Datum
13 november 2025

- Echter is het de vraag of voor de vier strategische acties 1) het bevorderen van excellentie en aantrekken/behouden van talent ca. €58 mln.; 2) het opschalen van rekenkracht voor AI €600 mln.; 3) onderzoekers ondersteunen bij het dichten van de datakloof, en het beheren en integreren van benodigde datasets voor AI in de wetenschap; 4) het coördineren van onderzoeksfinanciering op een wendbare en ondersteunende wijze ca. € 700 mln. in 2025, en het relatief beperkte budget voldoende zullen zijn om de economische positie en concurrentievermogen voldoende te bevorderen.
- Daarnaast vraagt Nederland meer aandacht voor de ethische en juridische onduidelijkheden omtrent het gebruik van AI door onderzoekers.
- Nederland heeft geen nationaal beleid (strategie of geormerkte middelen) voor AI in de wetenschap, maar wel een Nationale AI-strategie.¹ Het Nationale AI-beleid heeft als doel om de maatschappelijke en economische kansen van AI te verzilveren waarbij publieke belangen en waarden worden gewaarborgd. De bouw van de Nederlandse AI-fabriek in Groningen sluit goed aan bij de ambities rondom rekenkracht, data en talentontwikkeling.²
- Echter is het belangrijk dat de Europese strategie wel in lijn is met bestaand nationaal beleid op digitale infrastructuur voor onderzoek (ICT-infrastructuur). Namelijk de inzet op rekenfaciliteiten, datafaciliteiten en bijbehorende expertise en ondersteuning, die een randvoorwaarde vormen voor het uitvoeren van hoogwaardige AI-gedreven onderzoek & innovatie en om de ambities van open science te behalen³. De Europese strategie heeft geen financiële of wettelijke gevolgen voor het kabinet, maar vraagt in de toekomst mogelijk wel om stappen te zetten op de uitwerking van een Nederlandse strategie op AI in de wetenschap.

¹Strategisch Actieplan voor Artificial Intelligence, Kamerstukken 2019–2020, 26 643 en 32 761, nr. 640; Kabinetsreactie WRR-rapport 'Opgave AI: de nieuwe systeemtechnologie', Kamerstuk 2022, 26 643, nr. 943; Overheidsbrede visie Generatieve AI, Kamerstuk 2024, 26 643, nr. 1125; Overheidsbrede standpunt Generatieve AI, Kamerstuk 2025-2026, nr. 29362, nr. 1331

²Zie Kamerbrieven Honoreren EU-financiering voor de AI-fabriek in Groningen, Indiening voorstel AI-fabriek en Uitkomsten verkenning AI-faciliteit in Nederland.

³Zie voor meer informatie de Kamerbrief inzake inzet op digitalisering in de wetenschap uit de regeerakkoordmiddelen van ocw (Kamerstuk 29 338, nr. 210), Uitvoeringsplan investeringen digitale onderzoeksinfrastructuur;

redacted on: 20-11-2025

- Redaction (1 redaction)

1 Privilege / Exemption reason used:

1 -- "Persoonsgegevens" (1 instance)

Redacted pages:

Page 1, Persoonsgegevens, 1 instance